Communique Upravnoga odbora Vijeća za provedbu mira

Sažetak

Politički direktori Vijeća za provedbu mira su se sastali 6. i 7. listopada 2005. godine u Sarajevu. Ovo je bio posljednji sastanak političkih direktora i tijela vlasti Bosne i Hercegovine prije desete obljetnice parafiranja Mirovnog sporazuma u Daytonu 21. studenoga 1995. godine. Zemlje članice Upravnoga odbora su razmotrile napredak koji su bosanskohercegovačka tijela vlasti postigla u provođenju reformi koje su potrebne s ciljem uspostavljanja trajnoga mira i prosperiteta u Bosni i Hercegovini, priključivanja u Partnerstvo za mir, otpočinjanja pregovora o sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je pozdravio usvajanje sporazuma o reformi policije većinom glasova u Narodnoj skupštini Republike Srpske, koja je održana 4. listopada, i koji ispunjava 3 uvjeta Europske komisije, tj.

- Sve zakonodavne i proračunske nadležnosti za sva pitanja policije moraju se nalaziti na državnoj razini.
- Nema političkog uplitanja u rad policije.
- Funkcionalna lokalna policijska područja moraju se utvrditi na temelju tehničkih kriterija za rad policije, pri čemu se operativno zapovjedništvo provodi na lokalnoj razini.

Upravni odbor je izrazio svoju punu potporu ovome sporazumu koji će osigurati temelje za učinkovitu i modernu policijsku službu koju trebaju i zaslužuju građani Bosne i Hercegovine. Bosna i Hercegovina će u roku od pet godina imati jedinstvenu integriranu policijsku službu na državnoj razini i lokalna policijska područja koja ispunjavaju uvjete Europske komisije.

Upravni odbor je pozdravio nedavno usvajanje zakona o reformi obrane BiH. Ove zakone i njihove osnovne koncepte je izradilo Povjerenstvo za reformu obrane pod zajedničkim vodstvom ministra obrane BiH, Nikole Radovanovića i političkog savjetnika NATO-vog stožera u Sarajevu, dr. Raffija Gregoriana. Formiranje jedinstvenih vojnih snaga kompatibilnih sa strukturama NATO-a, koje imaju jedinstven lanac zapovjedanja na državnoj razini i jedinstveni proračun za obranu na državnoj razini će Bosni i Hercegovini osigurati oružane snage koje su joj potrebne kako bi se suočila s izazovima koje u području sigurnosti nosi 21. stoljeće.

Politički direktori su izrazili žaljenje što sve osobe koja je optužio Međunarodni kazneni sud u Haagu, posebno Radovan Karadžić i Ratko Mladić, još uvijek nisu izručeni u Hag, i konstatirali su da je jedini preostali zahtjev za pristupanje Bosne i Hercegovine u Partnerstvo za mir potpuna suradnja s Haškim sudom, koja uključuje uhićenje i izručenje Haškome sudu osoba koje su optužene za ratne zločine.

Ostalo je samo osamdeset i šest dana do uvođenja poreza na dodanu vrijednost (PDV) u Bosni i Hercegovini i Upravni odbor izražava svoju punu potporu Upravi za neizravno oporezivanje i pozdravlja činjenicu da se tehničke pripreme odvijaju prema planu. Promjene u zadnji čas bi narušile ove pripreme i mogle bi dovesti do opasnog gubitka prihoda. Politički direktori su stavili jasno do znanja da bi ova reforma donijela korist bosanskohercegovačkome gospodarstvu i građanima Bosne i Hercegovine u pogledu povećanoga ubiranja prihoda, borbe protiv korupcije i sive ekonomije.

Politički direktori su pozdravili značajan napredak koji je postignut u reformi PBS-a usvajanjem Zakona o sustavu javnoga emitiranja, zakona za koji je Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio da ne ugrožava vitalni nacionalni interest bilo kojeg konstitutivnog naroda Bosne i Hercegovine. Ovo predstavlja ključni korak naprijed u ispunjavanju jednoga od posljednjih neispunjenih uvjeta prije nego što Europska komisija bude u

poziciji pokrenuti pregovore o sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Politički direktori su pozdravili činjenicu da će ova reforma osigurati jedan javni radiotelevizijski sustav s tri multietnička emitera koji će prenositi programe na sva tri jezika koja se govore u Bosni i Hercegovini.

Politički direktori su se odlučno i u potpunosti suprotstavili segregaciji i diskriminaciji u školama u Bosni i Hercegovini, što samo može udaljiti Bosnu i Hercegovinu od Europske unije. Upravni odbor poziva sva nadležna tijela vlasti, uključujući sva ministarstva obrazovanja u BiH, da osiguraju da se sve sporne odluke o podjelama škola ponište tako da djeca mogu redovito pohađati nastavu. Upravni odbor je pozvao tijela vlasti da osiguraju da se u drugim područjima, kao što je Stolac, ne donesu daljnje odluke o podjeli. Politički direktori su podržali ona tijela vlasti, nastavno osoblje, roditelje i učenike koji su odbacili ovaj retrogradni korak kao štetan za građane Bosne i Hercegovine i budućnost Bosne i Hercegovine.

1. **Communiqué**

Policijska reforma

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira je pozdravio usvajanje sporazuma o reformi policije većinom glasova u Narodnoj skupštini Republike Srpske, koja je održana 4. listopada, i koji ispunjava 3 uvjeta Europske komisije, tj.

- Sve zakonodavne i proračunske nadležnosti za sva pitanja policije moraju se nalaziti na državnoj razini.
- Nema političkoga uplitanja u rad policije.
- Funkcionalna lokalna policijska područja moraju se utvrditi na temelju tehničkih kriterija za rad policije, pri čemu se operativno zapovjedništvo provodi na lokalnoj razini.

Upravni odbor je izrazio svoju punu potporu ovome sporazumu

koji će osigurati temelj za učinkovitu i modernu policijsku službu koju trebaju i zaslužuju građani Bosne i Hercegovine. Bosna i Hercegovina će u roku od pet godina imati jedinstvenu integriranu policijsku službu na državnoj razini i lokalna policijska područja koja ispunjavaju uvjete Europske komisije.

Provedba reforme policije će se morati izvršiti sukladno zahtjevima Europske komisije, a Upravni odbor je pozdravio namjeru Europske komisije da ovaj proces izbliza nadzire, kao i namjeru koju se iskazale pojedine članice Vijeća za provedbu mira, uključujući i SAD, da prate napredak, te pruže pomoć u ovome procesu.

Kako bi omogućio Europskoj uniji otpočinjanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, Upravni odbor je zatražio da Vijeće ministara i Parlament Federacije odmah podupru ovaj sporazum, a potom i Parlament BiH. Upravni odbor je podsjetio na činjenicu da ovaj Sporazum predstavlja ključni korak kako bi se Europskoj komisiji omogućilo da dadne preporuku za otpočinjanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

Upravni odbor je iz tog razloga ohrabrio sve političke čelnike u BiH da u potpunosti podurpu ovaj sporazum, koji pruža temelj da se BiH približi ugovornom odnosu s EU. Upravni odbor je apelirao na tijela vlasti BiH da vrlo brzo okončaju preostale korake, kako bi bio otvoren put za otpočinjanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju prije kraja godine, te omogućilo BiH da se pridruži njezinim susjedima na putu ka Europi. Upravni odbor je apelirao na relevantna tijela vlasti BiH da iskoriste priliku koja je sada pred njima kako bi to uradili.

Reforma obrane

Upravni odbor je pozdravio nedavno usvajanje Zakona o obrani BiH i Zakona o službi u oružanim snagama BiH. Povjerenstvo za reformu obrane je izradilo ove Zakone i njihove osnovne

koncepte pod zajedničkim vodstvom ministra obrane BiH, Nikole Radovanovića, i političkog savjetnika NATO-ova stožera u Sarajevu, dr. Raffija Gregoriana. Formiranje jedinstvenih vojnih snaga kompatibilnih sa strukturama NATO-a, koje imaju jedinstven lanac zapovjedanja na državnoj razini i jedinstveni proračun za obranu na državnoj razini će Bosni i Hercegovini osigurati oružane snage koje su joj potrebne kako bi se suočila s izazovima koje u području sigurnosti nosi 21. stoljeće. Potpuna provedba Zakona i njihovog koncepta također može poslužiti kao osnova na kojoj će prestati postojati potreba da međunarodne vojne snage osiguravaju provođenje vojnih aspekata Daytonskog mirovnog sporazuma.

Upravni odbor je izrazio svoju punu potporu radu Povjerenstva za reformu obrane i usvojenim Zakonima o obrani i službi u oružanim snagama BiH, i pozdravio činjenicu da će Povjerenstvo za reformu obrane uskoro početi prijenos svojih funkcija na Ministarstvo obrane BiH. Upravni odbor je čestitao na potpori koju su državna i entitetska tijela vlasti pružila u ovome procesu, zbog toga što to predstavlja najjasniji znak opredjeljenja Bosne i Hercegovine za članstvo u euro-atlanskim integracijama i ostvarivanje utvrđenoga cilja – konačnoga članstva u NATO-u. Politički direktori se nadaju da će Bosna i Hercegovina uskoro ispuniti svoje daytonske obveze i ostvariti potpunu suradnju s Haškim sudom, uključujući i uhićenje i izručenje Haagu osoba optuženih za ratne zločine, što je sada jedina prepreka za članstvo BiH u programu «Partnerstvo za mir» NATO-a.

PDV

Upravni odbor je pohvalio Upravu za neizravno oporezivanje BiH zbog pravovremenog provođenja administrativnih priprema za uvođenje PDV-a 1. siječnja 2006. godine. Ovom reformom se uspostavlja ravnopravniji i učinkovitiji sustav neizravnoga ubiranja poreza, a fiskalni sustav BiH se usklađuje sa sustavom u ostalim europskim zemljama, počinje se rješavati problem sive ekonomije i smanjuju se mogućnosti za postojanje

korupcije i utaje poreza.

Upravni odbor je potpuno podržao stav Vijeća ministara BiH i Parlamenta da je jedinstvena stopa od 17% najbolje rješenje za Bosnu i Hercegovinu, s obzirom na brzo odvijanje procesa ujedinjavanja bivših entitetskih carinskih uprava i Carinske uprave Distrikta Brčko. Ni jedan drugi sustav ne bi bio kompatibilan s obavezom uvođenja PDV-a 1. siječnja 2006. godine.

Upravni odbor je apelirao na državna i entitetska tijela vlasti BiH da surađuju sa Svjetskom bankom, MMF-om i drugim financijskim agencijama kako bi ojačali programe socijalne zaštite koji će pomoći u ublažavanju mogućih negativinh učinaka PDV-a na najsiromašnija domaćinstva. Kada budu donesene potrebne političke odluke bit će moguće poduzeti daleko više. Pomoć u ovoj oblasti im je na raspolaganju.

Upravni odbor je također naglasio da je od suštinskoga značaja da tijela vlasti BiH žurno trebaju bolje informirati građane o uvođenju PDV-a. Upravni odbor je pozvao tijela vlasti da u ovome smislu odmah poduzmu odgovarajuće aktivnosti, s obzirom da nepostojanje točnih informacija o uvođenju PDV-a i njegovim učincima stvara zabrinutost kod običnih građana. Upravni odbor je podsjetio da svaka zemlja članica Europske unije ima PDV koji je osigurao značajnu korist u smislu povećanja javnih prihoda, borbe protiv korupcije i sprječavanja utaje poreza.

Radna skupina za Srebrenicu

Upravni odbor je konstatirao da je Vlada Republike Srpske konačno ozbiljno shvatila svoju obvezu da Radnoj skupini za Srebrenicu stavi na raspolaganje informacije koje posjeduje o zločinima koji su se dogodili u i oko Srebrebnice u razdoblju od 11. do 19. srpnja 1995. godine.

Izvještaj Radne skupine za Srebrenicu predstavlja ozbiljan napor da se sačini sveobuhvatan popis svih osoba koje su bile uključene u događaje u i oko Srebrenice tijekom srpnja 1995.

godine. Ovo predstavlja istinski pokušaj da se prošlost ostavi iza sebe i otkrije potpuna istina o onome što se dogodilo u Srebrenici. Upravni odbor je uvjeren da će rušenje zida šutnje, koji je okruživao ove događaje skoro punih deset godina, pružiti priliku onima koji su izgubili svoje najmilije da dobiju neke od odgovora koje traže od srpnja 1995. godine, i da pravda konačno bude zadovoljena. To može biti učinjeno jedino putem primjene vladavine prava i provođenja potpunog sudskog procesa pred odgovarajućim međunarodnim i lokalnim institucijama. Nadležna tužiteljstva sada trebaju obraditi informacije koje im je dostavila Radna skupina za Srebrenicu i koristiti ih tijekom istraga koje provode.

Vijeće za provedbu mira podsjetilo je na trajni značaj punoga otkrivanja i istraživanja svih slučajeva ratnih zločina koji su se dogodili u BiH između 1992. i 1995. godine. Ono je naglasilo da je puna suradnja s Međunarodnim kaznenim sudom i dalje međunarodna obveza tijela BiH, a posebno tijela Republike Srpske. Vijeće je pozdravilo nedavne transfere optuženika u Tribunal, ali je stavilo do znanja da ovaj proces neće biti završen sve dok svaki optuženik ne bude u Haagu, uključujući Karadžića i Mladića.

Obrazovanje

Upravni odbor je izrazio duboku zabrinutost u svezi s nedavnim pokušajima podjele škola po nacionalnoj osnovi u općinama Prozor-Rama, Čapljina i drugim mjestima u BiH. To predstavlja retrogradan korak i nanosi štetu građanima i budućnosti BiH. Ovi pokušaji odražavaju činjenicu da se i dalje ne ispunjavaju postprijemne obaveze BiH prema Vijeću Europe i nisu u skladu s europskim standardima. Upravni odbor poziva nadležna tijela, uključujući sve ministre obrazovanja u BiH, da osiguraju da se sve sporne odluke o podjeli škola poniš̌te tako da djeca mogu redovito polaziti nastavu, kao i da osiguraju da se u drugim područjima, kao što je Stolac, takve odluke ne donose. Upravni odbor također poziva tijela BiH da administrativno i pravno ujedine sve “dvije škole pod jednim krovom”.

Nadležna tijela BiH moraju žurno uspostaviti učinkoviti mehanizam za koordinaciju na državnoj razini kako bi se na ispravan način vršila koordinacija prioriteta obrazovne reforme i obveza koje su preuzete 2002. godine, te tako ispoštovale međunarodne obaveze BiH. Prvi važan i žurni korak u tom smjeru je uspostava obrazovne agencije na državnoj razini.

Upravni odbor je također podsjetio nadležna tijela da usvoje usklađeni Zakon o visokome obrazovanju na državnoj razini kao jedan od prvih koraka prema provedbi Bolonjskog procesa BiH.

Ujedinjenje Mostara

Upravni odbor je pozdravio pomake koji su načinjeni u pravcu ujedinjenja institucija Grada Mostara, konstatirajući da je niz ključnih aktivnosti ili završen ili doveden blizu završetka, uključujući imenovanje istinski multietničke gradske administracije. To znači da se značajan dio projekta ujedinjenja Mostara može završiti do kraja ove godine, što će omogućiti da se Jedinica za provedbu može ugasiti 30. studenoga 2005. godine.

Proces ujedinjenja Mostara i dalje je osjetljiv i pun izazova. Međutim, Upravni odbor je izrazio zabrinutost povodom činjenice da politički interesi i dalje ometaju napore na ponovnom ujedinjenju gradskih institucija. On je naglasio da neće prihvaćati neprimjereno političko uplitanje ili napore da se podriva ujedinjenje Mostara.

Brčko

Upravni odbor zahtijeva da Vijeće ministara što je prije moguće provede prijedlog tijela distrikta Brčko da se osnuje Ured za Distrikt u okviru izvršne vlasti na državnoj razini. Bez institucionalnoga sredstva za dijalog, suradnju i koordinaciju putem kojih Vlada Distrikta može prezentirati svoje interese i sudjelovati u utvrđivanju politike na razini BiH koja je relevantna za Distrikt, Brčko nije u mogućnosti

realizirati svoju punu ulogu u državnim poslovima.

Ekonomija

Upravni odbor je pozdravio činjenicu da je poboljšano prikupljanje poreza i upravljanje javnim sredstvima za sada otklonilo poreznu krizu koja je prijetila ugroziti usluge na svim razinama vlasti. Međutim, Upravni odbor je podsjetio vlade da podupru konzervativno planiranje proračuna na razinama blizu proračuna 12005. godine.

Dobri pomaci su načinjeni u izradi zakona prema kojima će se plaće u tijelima vlasti zadržati na razinama koje su sukladne raspoloživim sredstvima. Upravni odbor je iznio zahtjev da tijela vlasti finaliziraju nacrt nakon konzultacija sa svim zainteresiranim sudionicima i upute ga u zakonodavnu proceduru. Javni računi BiH, iako postoje izvjesna poboljšanja, i dalje su izvor duboke zabrinutosti.

Osim toga, Upravni odbor je iznio zahtjev da entitetske vlade ulože daljnje napore u provedbi potrebnih ekonomskih reformi i osiguraju puno funkcioniranje jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH. Ovo obuhvaća jačanje statističkog sustava BiH, daljnje unaprjeđenje trgovinske politike, reformu energetskog sektora i njegovu integraciju u regionalno energetsko tržište, kao i usvajanje zakona o zaštiti potrošača i uspostavu funkcije ombudsmana za potrošače.

Budućnost OHR-a

Upravni odbor je potvrdio svoju opredijeljenost glede obveze koju je izrazio u Communiquéu od 24. lipnja u pogledu namjere da se nastavi proces prijenosa odgovornosti na tijela BiH, što će, u odgovarajuće vrijeme, voditi ka preporuci da se dužnost Visokog predstavnika zamijeni dužnošću Posebnoga predstavnika Europske unije. Vijeće za provedbu izjavljuje da je ovaj proces tranzicije povezan sa stvarnim pomacima koji se čine u BiH, i da će jasan pokazatelj Upravnom odboru kako je BiH zaista čvrsto na europskome putu biti kada se kvalificira za

otpočinjanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, i donese teške odluke koje su potrebne da bi se to postiglo.